

בבית המשפט העליון בירושלים

רע"א 2090/02

בפני: כבוד השופט א' ריבלין

המבקש: חיים דקל

נגד

המשיב: בנק המזרחי המאוחד בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בבש"א 18606/01 מיום 10.2.2002 שניתנה על ידי כבוד השופט ד"ר גבריאל קלינג

בשם המבקש: בעצמו

בשם המשיב: עו"ד יצחק גולדשטיין

החלטה

1. המשיב העמיד לטובת המבקש אשראי בהיקף ניכר לצורך מסחר בניירות ערך. הבטוחה היחידה שהעמיד המבקש לטובת המשיב היו ניירות הערך עצמם. במהלך חודש אוקטובר 2000, כאשר שווים של ניירות הערך של המבקש החל לרדת באופן ניכר, נדרש המבקש להעמיד בטוחות נוספות או לפרוע את חובו. משלא פרע את חובו, הגיש המשיב לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה נגד המבקש, בהליך של סדר דין מקוצר, בה הוא נתבע לשלם את חובו שהסתכם בכ-5.2 מיליון ש"ח. המבקש אינו כופר בקיומו של חוב, ובכל זאת הגיש בקשת רשות להתגונן. שני טעמים חלופיים העלה המבקש בבית המשפט המחוזי: טעמו הראשון הוא שלא הגיע מועד פרעונו של החוב. בהקשר זה המבקש מצוין, כי חשבונו היה מצוי פעמים רבות ביתרת חובה של מיליוני שקלים ובחריגה של אלפי אחוזים ממסגרת האשראי שנקבעה לו, כאשר מעולם, כך נטען, לא סוכם בין הצדדים מועד להחזר האשראי. לפיכך, דרישת המשיב לפרוע את החוב חורגת מהסכמת הצדדים. טעמו השני: ברצונו להגיש תביעה כנגד המשיב ותביעה זו הוא חפץ לממש על דרך של קיזוז מן התביעה שהגיש המשיב.

2. בית המשפט לא אפשר למבקש להתגונן בעניין טענת הקיזוז מכיוון שאין בתצהירו של המבקש רמז לטענה זו. בית המשפט סבר, שלא די באמירה שהמבקש מתכוון לתקן את הבקשה לרשות להתגונן לאחר שיקבל את המסמכים והמידע מהמשיב כדי להוות טענת קיזוז. עם זאת, סבר בית המשפט כי, "אין לראות את הגנתו של המבקש בטענה הראשונה "כהגנת בדים" והיא מעוררת שאלה נכבדה במערכת היחסים בין בנק לבין לקוחו, ביחוד לאור שהטענות העובדתיות שהעלה הנתבע [המבקש], ואשר אם הן נכונות הרי הן מעוררות תמיהה". לפיכך, בית המשפט התיר למבקש להתגונן בטענה זו, בכפוף לכך שיפקיד ערבות בנקאית או מזומנים בסכום של 2.5 מיליון ש"ח.

3. כנגד החלטה זו מלין המבקש. לטענתו, סכום ההפקדה שנקבע כה גבוה, עד שלמעשה יש בכך כדי לחסום בפניו את שערי בית המשפט. כמו כן, מבקש הוא כי יותר לו להתגונן גם בטענת הקיזוז, ולטעמו די במה שנכתב בעניין זה בתצהיר. המשיב מתנגד לבקשה. לעניין טענת הקיזוז המשיב חוזר על נימוקו של בית המשפט המחוזי. לעניין גובה ההפקדה, המשיב מצוין, כי על המבקש היה לפרט מהו רכושו, ומכל מקום, המשיב סבור כי אין להפחית מסכום ההפקדה שנקבע.

4. אשר לטענת הקיזוז, עיינתי בתצהירו של המבקש בבית המשפט המחוזי, ולא ראיתי סיבה מספקת לסטות ממסקנתו של בית המשפט בעניין זה. אשר לגובה ההפקדה, התלבטתי בשאלה האם יש להפחית מגובה ההפקדה שנקבע. מחד גיסא, לא מסר המבקש מידע מפורט כנדרש לגבי מצבו הכלכלי, מלבד הטענה הסתמית שהוא "אדם פשוט", וככלל היה די בכך בכדי לדחות את הבקשה. מאידך גיסא, נראה לי, כי ההחלטה המתנה את מתן הרשות להתגונן בערבות או בהפקדה בסכום כזה הנה מרחיקת לכת בנסיבות העניין. על כך יש להוסיף, כי בית המשפט המחוזי סבר שיש ממש בטענת המבקש לגבי מועד פרעון החוב וכי בידי הבנק בטחונות חלקיים בגין חובותיו של המבקש. בנסיבות אלה בחרתי להתערב בהחלטתו המנומקת של השופט המלומד, וכאמור לא בלי היסוס.

לפיכך החלטתי לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור על פי הרשות. הערעור מתקבל במובן זה שסכום ההפקדה (בערבות בנקאית או במזומן) שבו הותנה הרשות להתגונן יעמוד על 300,000 ש"ח.

ניתנה היום, כ' בתמוז תשס"ב (30.6.2002).

ש ו פ ט

רשם

בבית המשפט העליון פועל מרכז מידע, טל' 02-6750444
בית המשפט פתוח להערות והצעות: pniot@supreme.court.gov.il
לבתי המשפט אתר באינטרנט: www.court.gov.il